

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa)

dokonanej w dniach 17 – 18 grudnia 2011 r. na kierunku *gospodarka przestrzenna* prowadzonym na poziomie studiów pierwszego stopnia realizowanych w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na Wydziale Melioracji i Inżynierii Środowiska Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Danuta Strahl - członek PKA

członkowie:

prof. dr hab. Tadeusz Kufel – członek PKA

prof. dr hab. Tadeusza Kudłacz – ekspert PKA

mgr Hanna Chrobak-Marszał – ekspert PKA

Maria Golińska – ekspert PKA, przedstawiciel Parlamentu Studentów RP

Krótką informacją o wizytacji

Wizytacja na Wydziale Melioracji i Inżynierii Środowiska Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu na kierunku „*gospodarka przestrzenna*” odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2011/2012. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz pierwszy.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku formułowana przez jednostkę*

Misja Uczelni została zatwierdzona Uchwałą Senatu nr 118 z dnia 23 września 2009 r. w sprawie: „STRATEGIA ROZWOJU UNIWERSYTETU PRZYRODNICZEGO W POZNANIU NA LATA 2009 - 2015”. Uchwała ta składa się z następujących rozdziałów: Analiza stanu aktualnego i możliwości rozwoju, Wizja, Misja, Priorytety rozwoju, Strategia Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu.

Wizja zakłada, że Uniwersytet jest „nowoczesną uczelnią akademicką nakierowaną w swych funkcjach badawczych i dydaktycznych na szeroko rozumiane środowisko przyrodnicze oraz zaspokojenie potrzeb człowieka. Domeną Uniwersytetu jest szeroko pojęty rozwój, kształtowanie i ochrona środowiska (...), a także zrównoważony rozwój obszarów wiejskich, uwzględniający uwarunkowania ekonomiczno-społeczne”.

„Misją Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu jest – wzorem Augusta Cieszkowskiego – propagowanie wśród młodzieży akademickiej regionu Wielkopolski, Polski i Europy postaw otwartości na wiedzę, ludzi i świat”. Misja szczegółowo odnosi się do 4 płaszczyzn: sektora rolno-żywnościowego i leśno-drzewnego, wysokowydajnych biotechnologii, kształtowania i ochrony środowiska, różnorodności biologicznej oraz **zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich**. Ta ostatnia płaszczyzna, określona w misji Uniwersytetu, tworzy wyraźne podstawy do utworzenia i prowadzenia kierunku „gospodarka przestrzenna”.

Wydział Melioracji i Inżynierii Środowiska nie posiada własnej misji i strategii rozwoju, tylko funkcjonuje w oparciu o ogólną misję i strategię odnoszącą się do całego Uniwersytetu. Dziekan wydziału poinformowała, iż do końca kadencji a więc do września 2012 prace nad strategią zostaną rozpoczęte. Kierunek gospodarka przestrzenna i koncepcja kształcenia wpisuje się w ogólne ujęcie misji uczelni a w szczególności w takie jej powinności jak: kształcenie studentów w celu zdobywania i uzupełniania wiedzy oraz ich przygotowanie do pracy zawodowej, Wychowanie studentów w poczuciu odpowiedzialności za państwo polskie, za umacnianie zasad demokracji i poszanowania praw człowieka, dbałość o rozwój humanistyczny i społeczny studentów, działanie na rzecz społeczności lokalnych i regionalnych. Zespół oceniający dostrzega bardzo szerokie możliwości w realizacji na kierunku gospodarka przestrzenna wskazanych w misji powinności zarówno poprzez przyjętą koncepcję kształcenia, efekty kształcenia jak i współpracę z otoczeniem gospodarczym w skali regionu i skali lokalnej. Treści kształcenia (na przykład umacnianie zasad demokracji w jednostkach samorządowych) jak i aktywne formy zajęć sprzyjają możliwościom realizacji misji. Należy oczekiwać że bardziej szczegółowe cele tego kierunku zostaną uwzględnione w strategii Wydziału. Ma to istotne znaczenie z uwagi na dotychczasowe tradycje w pracy dydaktycznej Wydziału, w której kierunek gospodarka przestrzenna musi wypracować należyte miejsce, odegrać większą rolę w budowaniu siły i specyfiki wydziału a także jego przewagi konkurencyjnej.

Ważnym powodem wprowadzenia na Wydziale Melioracji i Inżynierii Środowiska kierunku studiów „*gospodarka przestrzenna*” był fakt, że na rynku pracy istnieje zapotrzebowanie na interdyscyplinarną wiedzę z zakresu przestrzennej organizacji rozwoju społeczno-gospodarczego oraz wiedzę techniczną, przyrodniczą, ekonomiczną i społeczną. Inicjatywa powołania kierunku gospodarka przestrzenna pojawiła się w roku 2006 i była między innymi odpowiedzią na prowadzoną przez Uczelnię działalność badawczą dotyczącą głównie terenów wiejskich, a w szczególności Wielkopolski. Była to również realizacja wskazanych w misji uczelni działań na rzecz społeczności lokalnych i regionalnych. Wydział dochował wszelkiej staranności proceduralnej w powoływaniu kierunku i Uchwałą nr 2/2007 Rady Wydziału z dnia 25 stycznia 2007 r. przedstawiono – zgodnie z przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz Statutu Uczelni – wniosek do Senatu Uczelni w sprawie utworzenia na kierunku *gospodarka przestrzenna* studiów stacjonarnych i niestacjonarnych (inżynierskich) pierwszego stopnia. Uchwałą Nr 181/2007 z dnia 25 kwietnia 2007 r. Senat utworzył na Wydziale Melioracji i Inżynierii Środowiska studia pierwszego stopnia na kierunku *gospodarka przestrzenna* realizowane w formie stacjonarnej i niestacjonarnej. W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzeń Rady Wydziału oraz Senatu wraz z listami obecności w powyższej sprawie. W posiedzeniach tych organów brali, choć nielicznie, udział studenci. Usytuowanie w/w kierunku na Wydziale Melioracji i Inżynierii Środowiska było uzasadnione kilkoma elementami. Wydział posiada doświadczoną kadre dydaktyczną, która od szeregu lat kształci studentów w dobrze wyposażonych pracowniach i laboratoriach w zakresie technologii informacyjnych i grafiki inżynierskiej, geograficznych systemów informacji przestrzennej, przyrodniczych i prawnych uwarunkowań gospodarowania przestrzenią, geodezji i planowania przestrzennego, zarządzania obszarów wiejskich, gospodarki rolnej i wodnej, fizjografii, inwentaryzacji i kartografii gleb, planowania przestrzennego, rekultywacji i zagospodarowania obszarów przemysłowych, budownictwa. Ponadto nauczyciele akademicy Wydziału posiadają udokumentowany dorobek naukowy i praktyczny z zakresu gospodarowania przestrzenią, gospodarowania zasobami przyrody i środowiska oraz infrastrukturą techniczną. Przy realizacji kierunku wykorzystywany był i jest również w znacznym stopniu potencjał naukowo-badawczy innych jednostek organizacyjnych Uniwersytetu, a przede wszystkim Wydziału Ekonomiczno-Społecznego. Proces dydaktyczny wspomagają również nauczyciele akademicy z Wydziału Architektury Politechniki

Poznańskiej, osoby związane z praktyką – z Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Poznaniu oraz posiadające własne firmy, jak na przykład studio architektury i sztuk wizualnych.

Koncepcja kształcenia kierunku gospodarka przestrzenna odpowiada profilowi kształcenia i tradycjom badawczym Uniwersytetu Przyrodniczego a także Wydziału Melioracji i Inżynierii Środowiska. Kierunek ten bowiem integruje w sobie możliwość bardzo nowatorskiego zakresienia wizji nauk przyrodniczych w perspektywie inżynierskiego kształcenia z jednoczesnym ujęciem problematyki ekonomii przestrzeni. Jednostka z uwagi na relatywnie krótki jeszcze okres kształcenia nie wykorzystwała możliwości jakie niesie z sobą kierunek gospodarka przestrzenna ale słusznie akcentuje jego profil zorientowany, zgodnie z specjalizacją naukową kadry akademickiej a także z uwagi na profil tego kierunku na innych uczelniach w Poznaniu, na obszary wiejskie. Kierunek gospodarka przestrzenna tworzy możliwości budowania palety różnorodnego profilowania kształcenia, które jednostka podkreśla zarówno w oferowanych dwóch ścieżkach kształcenia t.j. studiach inżynierskich i studiach licencjackich jak i w katalogu przedmiotów fakultatywnych. Jednakże zadanie pełnego wykorzystania dorobku dyscyplin naukowych które tworzą obszar dydaktyczny kierunku gospodarka przestrzenna oraz uwzględnienia oczekiwań rynku pracy w budowaniu oferty dydaktycznej stoi przed całą społecznością wydziału

Wydział Melioracji i Inżynierii Środowiska posiada szerokie zaplecze dobrze wyposażonych pracowni i laboratoriów co umożliwia prowadzenie studiów inżynierskich i licencjackich. Studia inżynierskie mają przekazać, poza standardową wiedzą ekonomiczno-społeczną z zakresu gospodarowania przestrzenią, także wiedzę i umiejętności o charakterze inżynierskim, dotyczące planowania i realizacji infrastruktury na obszarach wiejskich (podstawy geotechniki, budownictwo, infrastruktura techniczna), gospodarki wodnej, zaopatrzenia w wodę i odprowadzenie ścieków oraz gospodarki odpadami na terenach wiejskich.

Studia licencjackie skupione są na aspektach ekonomicznych gospodarki przestrzennej i dotyczą zagadnień szeroko rozumianego rozwoju lokalnego i regionalnego, a także pozyskiwania funduszy z Unii Europejskiej na cele tego rozwoju. Stąd w planie studiów przedmioty takie jak: ekonomika miast i regionów, analiza finansowa gmin, zagospodarowanie turystyczne gminy, metody pozyskiwania środków UE na cele rozwoju lokalnego i przestrzennego.

Koncepcję programową kierunku gospodarka przestrzenna opracowała powołana w tym celu Komisja. Plany studiów i programy kształcenia były przedmiotem obrad Rady Wydziału, w których uczestniczyli studenci. Wszystkie zmiany w planach studiów i programach kształcenia wynikające ze zmian w przepisach prawa (tj. np. dostosowanie planów i programów do obowiązujących standardów kształcenia, przekształcenie studiów licencjackich w inżynierskie), a także dostosowania procesu kształcenia do zmieniających się potrzeb odbywają się zgodnie z przyjętą na Wydziale zwyczajową procedurą, tj. po opinii Wydziałowej Komisji ds. Studiów. W posiedzeniach Wydziałowej Komisji ds. Studiów uczestniczyli studenci. Obowiązujące na Wydziale procedury nie zostały jednakże sformalizowane a prowadzenie poszczególnych etapów prac nie jest dokumentowane. W procesie tworzenia kierunku uczestniczyli studenci, nie brali udziału natomiast zewnętrzni interesariusze. Na Wydziale nie ma jeszcze sformalizowanych kontaktów z interesariuszami zewnętrznymi w zakresie określania efektów kształcenia. Istnieją natomiast pewne związki z praktyką gospodarczą przejawiające się w realizacji procesu dydaktycznego, bowiem do prowadzenia kilku przedmiotów o profilu zawodowym została zaproszona dość liczna grupa

osób wywodząca się z praktyki gospodarczej. Studenci na spotkaniu nie potwierdzili swojego udziału w budowaniu programu studiów kierunku gospodarka przestrzenna. Natomiast potrzeba wysłuchania opinii studentów została bardzo mocno zasygnalizowana podczas spotkania z kadrami akademicką na którym deklarowano przegląd programowy kierunku z udziałem studentów, po zakończonym pełnym cyklu kształcenia.

Społeczność akademicka Uniwersytetu oraz Władze Uczelni i wydziału podjęły prace nad wdrożeniem Krajowych Ram Kwalifikacji. Uchwała nr 317/2011 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu z dnia 14 grudnia 2011 r. w sprawie: *wytycznych dla rad wydziałów dotyczących tworzenia programów kształcenia zgodnych z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego* określiła zasady dostosowania programów do obecnych unormowań prawnych związanych z wprowadzeniem Krajowych Ram Kwalifikacji. Uwzględnienie w programie studiów na kierunku *gospodarka przestrzenna* nowych elementów związanych z opisem sylwetki absolwenta i sylabusów odbywało się przed wprowadzeniem wytycznych powyższej uchwały Senatu.

Uchwała Senatu 317/2011 zakłada w paragrafie § 4.2, że programy studiów są opracowywane przez komisje w skład których wchodzi m. in. nauczyciele akademicy zaliczani do minimum kadrowego kierunku studiów i studenci. Nie przewiduje się udziału w pracach programowych zewnętrznych interesariuszy jakimi są pracodawcy.

Ważnym elementem w procesie dostosowywania programów jest uwzględnienie (por. paragraf § 3 Uchwały Senatu 317/2011):

- 1) prowadzonych na wydziale badań naukowych oraz możliwości kadrowych i finansowych,
- 2) zasobów informacyjnych i bazy materialnej Uczelni,
- 3) atrakcyjności i konkurencyjności kształcenia,
- 4) wyników monitorowania kariery zawodowej absolwentów i potrzeb rynku pracy,
- 5) wzorców międzynarodowych oraz wymiany krajowej i międzynarodowej studentów.

Przywołana Uchwała Senatu zakłada udział zewnętrznych interesariuszy (pkt. 4), ale tylko poprzez monitorowanie losów absolwenta i potrzeb rynku pracy. Skuteczniejszym udziałem byłoby bezpośrednie uczestnictwo pracodawców w kształtowaniu koncepcji kształcenia i doskonaleniu programów nauczania .

Ocena końcowa 1 - kryterium ogólnego znacząco

1) Utworzony w 2007 roku kierunek „gospodarka przestrzenna” wpisuje się wyraziście w misję i strategię opracowaną dla całego Uniwersytetu (Uchwała Senatu 118/2009). Należy żałować, że Wydział Melioracji i Inżynierii Środowiska nie opracował własnej misji i strategii rozwoju

2) W procesie budowy koncepcji kształcenia i jej ewaluacji biorą udział tylko wewnętrzni interesariusze (kadra, studenci). Do opracowania efektów kształcenia nie włączono zewnętrznych interesariuszy (pracodawców), czego także nie przewiduje Uchwała Senatu 317/2011. Obecność przedstawicieli rynku pracy przejawia się wyłącznie przez współpracę w realizacji procesu dydaktycznego, prowadzenia przedmiotów o profilu zawodowym przez praktyków gospodarczych . Skuteczniejszym udziałem byłoby bezpośrednie uczestnictwo pracodawców w kształtowaniu koncepcji kształcenia..

2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

Uczelnia wprowadziła zmiany dotyczące modyfikacji programów studiów mających na celu dostosowanie do Krajowych Ram Kwalifikacji Uchwałą nr 317/2011 Senatu z dnia 14 grudnia 2011 r. w sprawie wytycznych dla rad wydziałów dotyczących tworzenia programów kształcenia zgodnych z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego. Zgodnie z treścią tej uchwały rady wydziałów mają obowiązek dostosowania swoich programów kształcenia do aktualnie obowiązujących przepisów w tym zakresie.

Przedstawiona do oceny Zespołowi Oceniającemu koncepcja kształcenia na kierunku „gospodarka przestrzenna” zawiera już nowe elementy dostosowawcze do opisu efektów kształcenia zgodnych z Krajowymi Ramami Kwalifikacji. Na pełne dostosowanie Wydział ma czas do 30.09.2012, dlatego poniższe uwagi mają charakter oceny wstępnej i zaleceń. Jednostka określiła efekty kształcenia dla kierunku gospodarka przestrzenna ale nie określiła jednoznacznie celów kształcenia. Cele te można pośrednio odczytać z bardzo ogólnej charakterystyki studiów licencjackich i inżynierskich. Opis sylwetki absolwenta zawarty w Raporcie Samooceny obejmujący efekty kształcenia w obszarze wiedzy (W1-W7), w zakresie umiejętności (U1-U11) oraz w zakresie kompetencji społecznych (K1-K12) jest opracowany właściwie. Tylko sformułowanie efektów kształcenia dla studiów inżynierskich (W7, U11 i K12) wydaje się zbyt ogólne. Dodatkowo opis efektów, np.: K6 – *potrafi przygotować prezentację i przedstawić ją publicznie* dotyczy efektów z zakresu umiejętności a nie kompetencji społecznych. Gdyby zmodyfikowano ten zapis akcentując gotowość do obrony swoich sądów to takie ujęcie mieściłoby się w zakresie tych kompetencji. Zdefiniowane efekty kształcenia są zgodne z efektami kształcenia wskazanymi w standardach kształcenia określonymi dla kierunku gospodarka przestrzenna rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 lipca 2007 roku. Nie zdefiniowano celów i efektów specyficznych.

Ocena możliwości osiągnięcia ogólnych i specyficznych efektów kształcenia poprzez realizację celów i szczegółowych efektów kształcenia dla modułów kształcenia oraz praktyk zawodowych wymagała analizy zawartości sylabusów poszczególnych przedmiotów. Do Raportu Samooceny zostały dołączone sylabusy przedmiotów dla studiów inżynierskich (tryb stacjonarny i niestacjonarny) oraz licencjackich tylko tryb stacjonarny. Sylabusy te nazywane są kartą przedmiotu. Zawierają one wszystkie wymagane elementy tradycyjnego sylabusu przedmiotu i dostępne są dla studentów na stronie internetowej Wydziału. Dodatkowo dla każdego przedmiotu opracowano kartę „Cele i efekty kształcenia”. Posiada ona formę podobną do sylabusu zawierającą dwa zestawy: opis celów kształcenia w zakresie: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz opis efektów kształcenia w zakresie: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Zespół oceniający sądzi, iż warto rozważyć połączenie kart przedmiotów (sylabus oraz cele i efekty; stacjonarne i niestacjonarne) w jedną uwzględniając w nich bilans punktów ECTS, czyli rozpisanie godzin pracy studenta na: wykłady, ćwiczenia laboratoryjne, terenowe, wykonanie projektów, opracowanie sprawozdań, czytanie zalecanej literatury, przygotowanie do zajęć, do sprawdzianów, do egzaminu (godziny kontaktowe i godziny pracy własnej), co pozwoli uwzględnić specyfikę trybu studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

Ocena spójności celów i efektów kształcenia zakładanych w sylwetce absolwenta z celami i efektami kształcenia opisanymi w kartach przedmiotów a więc szczegółowych efektów kształcenia, jest możliwa poprzez macierze celów i efektów kształcenia. W Raporcie samooceny podjęto próbę oceny tej spójności (zawartą w odpowiedniej tabeli)ograniczając ją do przypisania przedmiotów do określonych efektów ogólnych, zaś przyporządkowanie szczegółowych efektów kształcenia zawartych w opisie przedmiotu dałoby bardziej wyrazisty obraz wykazujący spójność z wieloma elementami sylwetki absolwenta czyli efektami kształcenia. Analiza treści programowych ujętych w sylabusach oraz form zajęć pozwala stwierdzić, iż cele i szczegółowe efekty kształcenia w pełni pozwalają na realizację celów

ogólnych. W sylabusach przedmiotu brak jest natomiast opisów jakimi sposobami będą weryfikowane oraz dokumentowane osiągnięte efekty kształcenia. Zespół Oceniający w dyskusji z władzami wydziału przedstawił możliwości wzbogacenia opracowanych sylabusów oraz zasad budowy macierzy kompetencji co pozwoli na identyfikację spójności koncepcji kształcenia oraz ocenę możliwości osiągnięcia poszczególnych efektów kształcenia uwzględniając: treści kształcenia, formę zajęć, metody dydaktyczne, sposoby weryfikacji efektów.

W Uczelni obowiązuje wprowadzony, Zarządzeniem nr 160/2010 Rektora z dnia 31 grudnia 2010 r. w sprawie wprowadzenia przepisów kancelaryjnych, system archiwizowania dokumentacji. Natomiast na Wydziale Melioracji i Inżynierii Środowiska - zgodnie z przepisami § 46 ust. 4 Statutu Uczelni . . ., zasady archiwizacji dokumentacji związanej z realizacją zajęć dydaktycznych i gromadzeniem dokumentacji potwierdzającej uzyskanie zakładanych efektów kształcenia.” – wprowadzono przepisy wykonawcze dopiero Zarządzeniem Dziekana z dnia 17 grudnia 2011 r

Dokumentacja toku studiów związana z potwierdzeniem uzyskania przez studenta zakładanych efektów kształcenia i kwalifikacji, tj. protokoły egzaminacyjne, karty okresowych osiągnięć studenta, suplementy oraz dyplomy prowadzona jest prawidłowo. *Jedynie w suplementach wskazane jest uzupełnienie w pkt. IV ust. 3 wpisów przy poszczególnych semestrach określaniu roku akademickiego.*

Efekty kształcenia ogólne (dla kierunku) zostały sformułowane właściwie i są zrozumiałe wykazując spójność ze standardami kształcenia. Natomiast opracowanie przejrzystego systemu weryfikacji efektów kształcenia wymaga bardziej szczegółowego określenia efektów kształcenia (specyficznych i szczegółowych) wiążących przedmiot, moduł kształcenia z efektami ogólnymi. Ograniczenie sposobu weryfikacji efektów do egzaminu lub zaliczenia nie jest wystarczające. Szczegółowy opis efektów kształcenia pozwoli na wskazanie szerszego katalogu metod i sposobów weryfikacji tych efektów. Aktualnie zaprezentowana wersja sylabusów ma charakter tradycyjny i będzie, co zadeklarowały władze wydziału modyfikowana zgodnie z wymaganiami KRK

W ocenianym programie kształcenia brak jest w sylabusach przypisania do poszczególnych treści realizowanych w danym przedmiocie szczegółowych efektów kształcenia dla danego przedmiotu, a także brak jest opisów jakimi sposobami – metodami (egzamin pisemny, egzamin ustny, kolokwium, projekt, esej, referat, prezentacja multimedialna, panel dyskusyjny, aktywność na zajęciach) będą weryfikowane oraz dokumentowane osiągnięte efekty kształcenia. Brak przypisania efektów do metod ich weryfikacji utrudnia ocenę systemu weryfikacji zakładanych efektów kształcenia.

Zespół Oceniający podczas wizytacji zapoznał się z pracami etapowymi niemal wszystkich prowadzonych przedmiotów. Prace te miały charakter projektów, wypracowań Prace egzaminacyjne lub zaliczeniowe oraz kolokwia miały charakter testów, pytań problemowych, zadań. Tematy i stopień trudności a także sposób oceny nie budził zastrzeżeń. Można uznać, iż prace projektowe w znacznej części weryfikują umiejętności studentów.

Procedura dyplomowania jest opisana w Regulaminie Studiów w sposób prawidłowy i przejrzysty. Wybór promotora odbywa się poprzez zapisy z uwzględnieniem rankingu według osiągniętej średniej studiów, co umożliwi najlepszym studentom pierwszeństwo wyboru seminarium. Wszystkie tematy prac dyplomowych podlegają zatwierdzeniu bezpośrednio przez Dziekana. Analiza tematów prac licencjackich absolwentów rocznika 2010/2011 wskazuje na pełną ich zgodność z kanonem kierunku gospodarka przestrzenna. Analiza i ocena losowo wybranych 15 prac dyplomowych pozwala uznać, iż spełniają one wymagania

prac licencjackich a poziom ich jest zróżnicowany. Występują przypadki zawyżania ocen i zbyt ogólnych recenzji. Prace te weryfikują na przykład takie umiejętności studenta jak: analiza oraz synteza ujęcia badanego problemu, umiejętność zebrania i analizy a następnie przetwarzania i interpretacji zebranych informacji, w tym danych statystycznych.

W programie studiów na kierunku „gospodarka przestrzenna” nie przewiduje się prowadzenia kształcenia na odległość.

W uczelni rozpoczęto działania na rzecz zbierania informacji o losach absolwentów. Wspomagać te działania ma Biuro Karier założone w 2002 roku. Aktualnie Biuro prowadzi bazy danych o firmach i ofertach pracy, a także o studentach i absolwentach poszukujących zatrudnienia.

Wpływ zewnętrznych interesariuszy na kształtowanie struktury efektów kształcenia jest realizowany poprzez udział wykładowców – praktyków w opracowywaniu i realizacji programów przedmiotów o profilu zawodowym. Efektywność działalności prowadzonej przez Wydział w tym zakresie jest jeszcze bardzo skromna..

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego znacząco

1) Opis sylwetki absolwenta został przedstawiony właściwie i zgodnie ze standardami kształcenia dla kierunku gospodarka przestrzenna jako zakładane efekty kształcenia w obszarze wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Analiza treści programowych ujętych w sylabusach oraz form zajęć pozwala stwierdzić, iż cele i szczegółowe efekty kształcenia w pełni pozwalają na realizację celów i ogólnych efektów kształcenia. Brak jest odniesienia zakładanych efektów kształcenia do Krajowych Ram Kwalifikacji. Zakres dostosowania programu kształcenia do KRK jest na etapie początkowym i wymaga kontynuacji.

2) Efekty kształcenia dla kierunku zostały sformułowane zgodnie ze standardami i są zrozumiałe. Ich pełna sprawdzalność wymaga kontynuacji prac w celu opracowania systemu weryfikacji efektów specyficznych i szczegółowych.

3) Brak w sylabusach przypisania efektów do metod ich weryfikacji utrudnia ocenę systemu weryfikacji zakładanych efektów kształcenia. Przegląd, podczas wizytacji, prac etapowych (egzaminacyjnych, projektów, zaliczeniowych) pozwala uznać, iż efekty kształcenia są weryfikowane choć nie opracowano przejrzystego systemu ich weryfikacji. Natomiast w pełni i poprawnie funkcjonuje dla kierunku gospodarka przestrzenna procedura dyplomowania, która weryfikuje końcowe efekty kształcenia.

4) Wpływ zewnętrznych interesariuszy na kształtowanie struktury efektów kształcenia jest realizowany tylko poprzez udział wykładowców – praktyków w prowadzeniu przedmiotów o profilu zawodowym.. Uczelnia rozpoczęła działania na rzecz zbierania informacji o losach absolwentów

3. Program studiów a możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

Koncepcja kształcenia opracowana dla ocenianego kierunku w pełni uwzględnia zarówno: czas trwania studiów, ogólna liczbę godzin jak i katalog treści programowych zawartych w standardach kształcenia i to zarówno na studiach licencjackich jak i na studiach inżynierskich realizowanych w trybie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Udział zajęć o charakterze aktywnym (ćwiczenia, laboratoria, zajęcia projektowe) przewyższa nieco (lub jest bliska) 50 % ogółu zajęć co pozwala na nabycie deklarowanych umiejętności, w tym umiejętności

inżynierskich. Przedmioty oferowane poza standardami pogłębiają lub poszerzają wiedzę z zakresu przedmiotów kierunkowych lub podstawowych i dobrze wpisują się w zakres kierunku gospodarka przestrzenna wyznaczony dyscyplinami nauki, z których kierunek ten się wywodzi. Przedmioty fakultatywne w odpowiednim wymiarze godzin wyznaczonym przez standardy kształcenia z jednej strony pozwalają na rozwój zainteresowań studentów a z drugiej wskazują na specyfikę specjalności kadry naukowej biorącej udział w procesie dydaktycznym kierunku gospodarka przestrzenna. Bardzo staranny program praktyk zawodowych oraz procedura ich zaliczenia wymagająca potwierdzenia przedstawiciela organizacji, w której odbywa się praktyka oraz właściwy dobór profilu instytucji – odpowiednio wzbogacają umiejętności studentów.

- ocena prawidłowości określenia nakładu pracy i czasu niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia – ogólnych, specyficznych i szczegółowych (dla kierunku, poziomu kwalifikacji i profilu, modułu przedmiotów i poszczególnych przedmiotów). Ocena zgodności przyjętej punktacji ECTS z przepisami ustalającymi podstawowe wymagania w tym zakresie. Ocena sposobu wykorzystania możliwości stworzonych przez ten system w indywidualizowaniu procesu kształcenia, w tym poprzez wymianę międzyuczelnianą, międzynarodową;

Wydział ma opracowany, choć jeszcze w dość ogólnym ujęciu system ECTS. Rozkład punktów ECTS przydzielanych dla danego przedmiotu, czyli rozdział godzin pracy studenta (punkty ECTS x 25 godzin) na: wykłady, ćwiczenia laboratoryjne czy terenowe, wykonanie projektów, opracowanie sprawozdań, studiowanie zalecanej literatury, przygotowanie do zajęć, do sprawdzianów, do egzaminu, czyli podział na godziny kontaktowe i godziny pracy własnej, pozwoliłby na prawidłową ocenę: czasu niezbędnego na osiągnięcie deklarowanych efektów kształcenia, proponowanych form zajęć i metod dydaktycznych, a także ocenę specyfiki kształcenia w trybie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Opracowanie takiego systemu będzie zadaniem społeczności akademickiej kierunku na najbliższy rok akademicki.

Bilans punktów ECTS – bilans czasu pracy studenta rozpisany dla każdego przedmiotu osobno daje możliwość pełnej oceny niezbędnego czasu do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Przyjęta ogólna punktacja ECTS w programie studiów kierunku „gospodarka przestrzenna” spełnia wymogi określone w Rozporządzeniu MNiSzW z dnia 12.07.2007 r. w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków. Opracowanie szczegółowej struktury systemu ECTS sprzyjać będzie wymianie międzynarodowej i międzyuczelnianej studentów.

- ocena prawidłowości: sekwencji przedmiotów i modułów określonej w planie i programie studiów poszczególnych poziomów kwalifikacji;

Sekwencja przedmiotów programu studiów licencjackich oraz inżynierskich nie budzi zastrzeżeń. Wprowadzenie 8 semestru kształcenia na studiach niestacjonarnych nie zmienia sekwencji przedmiotów tylko daje możliwość jeszcze lepszego rozłożenia w czasie treści nauczania i tworzy szanse dla poprawy jakości kształcenia.

Wymiar praktyk studenckich dla studiów licencjackich wynosi 3 tygodnie, a dla inżynierskich 4 tygodnie i jest zgodny ze standardami kształcenia. Termin, realizacja oraz dobór miejsca, w których się odbywają są ustalane przez studenta z możliwością wspomoczenia przez uczelnię. Brak jest sylabusu (dokumentu) rozpisującego cele i zakładane efekty kształcenia dla praktyk. System zaliczania i dokumentowania przebiegu praktyk jest prawidłowy.

Formy zajęć w tym w szczególności ćwiczenia, laboratoria w tym ćwiczenia projektowe a także ich wymiar (około 50% ogółu zajęć) tworzą podstawy do realizacji deklarowanych efektów kształcenia a w szczególności do nabycia deklarowanych umiejętności. Zespół

uważa, iż należy rozważyć zwiększenie udziału zajęć w laboratoriach komputerowych np. dla przedmiotu grafika inżynierska,

Indywidualizacja procesu kształcenia studentów bardziej uzdolnionych ogranicza się do pracy kół naukowych oraz seminariów dyplomowych. Zespół uważa, iż Wydział powinien podjąć działania systemowe wyłaniające studentów wybitnie uzdolnionych i opracować formy indywidualizacji kształcenia

Do każdego określonego ogólnego efektu kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji przyporządkowano katalog przedmiotów ze wskazaniem formy jego realizacji co pozwala uznać iż koncepcja kształcenia jest spójna i zachowuje związek między zdefiniowanymi ogólnymi efektami kształcenia a treściami i formami kształcenia. Do wykonania pełnej oceny czy zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody dydaktyczne tworzą spójną całość wymagane są sylabusy opracowane w taki sposób aby przypisać cele i efekty danego przedmiotu z jego poszczególnymi treściami, wraz z określonym bilansem punktów ECTS – bilansem czasu pracy studenta rozpisany dla każdej formy kształcenia (wykład, ćwiczenia, projekt, praca własna) oraz z rozpisany systemem weryfikacji osiągniętych efektów kształcenia. Ponadto, opracowania wymagają też macierze kompetencji za pomocą których można ocenić spójność zakładanych celów i ogólnych efektów kształcenia, w tym w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych z efektami szczegółowymi uzyskanymi w procesie kształcenia, a także macierze sprawdzających realizację celów dla danego poziomu, profilu i obszaru kształcenia Krajowych Ram Kwalifikacji. Analiza, podczas wizytacji treści programowych oraz form zajęć poszczególnych przedmiotów pozwala stwierdzić, iż zakładane ogólne i szczegółowe efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne tworzą spójną całość, gdyż: treści programowe określone zostały na podstawie wiedzy dyscyplin naukowych tworzących zakres programowy kierunku gospodarka przestrzenna zachowując pełną zgodność ze standardami kształcenia, sekwencja przedmiotów tworzy ciąg kształcenia z zachowaniem wykorzystywania wiedzy i umiejętności zdobytych na niższych semestrach. Właściwy udział zajęć o charakterze aktywnym (około 50 %) tworzy podstawy do nabywania deklarowanych umiejętności. Zakres tematyczny egzaminów, wymagane projekty są dobrymi aczkolwiek niewystarczającymi weryfikatorami wiedzy i umiejętności. Prace dyplomowe dobrze służą weryfikowaniu końcowych efektów kształcenia i wskazują, iż studenci je osiągają

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego w pełni

1) Zarówno czas trwania studiów jak i zgodność treści kształcenia ze standardami kształcenia, właściwy udział aktywnych form zajęć, zasadna sekwencja przedmiotów i program praktyk zawodowych realizowanego programu studiów umożliwiają studentom osiągnięcie ogólnych efektów kształcenia w zakresie: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych a także szczegółowych efektów kształcenia określonych dla każdego przedmiotu. Uzupełnienia wymaga system ECTS, który powinien uwzględnić bilans czasu pracy studenta rozpisany dla każdej formy kształcenia (wykład, ćwiczenia, projekt, praca własna) oraz system weryfikacji osiągniętych efektów kształcenia:

2) Zakładane ogólne efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne tworzą spójność całość, gdyż: treści programowe określone zostały na podstawie wiedzy dyscyplin naukowych tworzących zakres programowy kierunku gospodarka przestrzenna zachowując pełną zgodność ze standardami kształcenia, sekwencja przedmiotów tworzy ciąg kształcenia z zachowaniem wykorzystywania wiedzy i umiejętności zdobytych na niższych semestrach. Właściwy udział zajęć o charakterze aktywnym (około 50 %) tworzy podstawy do nabywania deklarowanych umiejętności.

Opracowanie macierzy kompetencji pozwoliłoby na bardziej szczegółową i pełną ocenę osiągnięcia każdego z określonych celów oraz ogólnych i szczegółowych efektów kształcenia przez oferowany program studiów.

4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zrealizowania celów edukacyjnych programu studiów

Proces dydaktyczny na ocenianym kierunku studiów realizowany jest przez zespół liczący łącznie 90 osób. Na podstawie informacji zawartych w załącznikach do raportu samooceny, a także na podstawie dodatkowych informacji uzyskanych podczas wizytacji sporządzone zostało zestawienie (tabela 1) ujmujące strukturę prowadzących zajęcia dydaktyczne w przekroju tytułów/stopni naukowych oraz dziedzin, dyscyplin i grup specjalności naukowych. Tabela 1.

Rozkład liczby prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów w przekroju wydzielonych grup pracowników*)

Stopień/ tytuł	Specjalności przynależne do dziedzin lub dyscyplin naukowych:						Razem
	o Ziemi	rolniczych	technicznych	ekonomicznych	architekt. urbanistyka	innych**)	
mgr	2	5	1	2	2	2	14
dr	1	38	9	6	1	8	63
dr hab.	0	2	1	0	0	1	4
profesor	0	6	0	3	0	0	9
Razem	3	51	11	11	3	11	90

*) Nie obejmuje zajęć z języka obcego oraz wychowania fizycznego.

**) Innych: fizyka, matematyka, socjologia, prawo, psychologia, filozofia, pedagogika.

Przedstawione zestawienie nasuwa następujące spostrzeżenia:

1. Bardzo pozytywny jest wskaźnik ogólnej liczby prowadzących zajęcia do liczby studentów poszczególnych lat ocenianego kierunku. Dotyczy to także wskaźnika liczonego w grupach uwzględniającego podział ze względu na posiadane stopnie i tytuły naukowe.
2. Wśród ogółu pracujących bardzo wyraźnie dominuje grupa doktorów. Znacznie mniej jest samodzielnych pracowników naukowo- dydaktycznych , relatywnie mało liczna jest również grupa magistrów. W ogólnej ocenie, charakteryzowana struktura nauczających nie budzi jednak żadnych zastrzeżeń.
3. Drugi układ strukturalny dotyczy rozkładu względem specjalności naukowych. W tym przypadku zarysowuje się zdecydowana przewaga specjalności należących do nauk rolniczych. Jest to zrozumiałe z uwagi na charakter Uczelni prowadzącej kierunek gospodarka przestrzenna. Z analizy zakładanych efektów kształcenia można pośrednio przynajmniej, że mają być przygotowywani absolwenci specjalizujący się m.in. w urządzaniu obszarów wiejskich, a także w racjonalnym gospodarowaniu rolniczą przestrzenią produkcyjną. Kształcenie specjalistów z tego zakresu ma niewątpliwie uzasadnienie w potrzebach praktyki. Generalnie można uznać iż ogólne zakładane efekty kształcenia mogą, z uwagi na strukturę specjalizacji naukowych kadry akademickiej, być zrealizowane.

Załącznik nr 5

Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe. Cz. I. minimum kadrowe. Cz. II. pozostali nauczyciele akademicy.

Wydział do minimum kadrowego przedstawił 22 nauczycieli akademickich w tym ośmiu z grupy pracowników samodzielnych i 14 doktorów. Zespół oceniający dokonał kwalifikacji minimum kadrowego na podstawie:

- a) raportu samooceny wraz z załącznikami,
- b) dodatkowych dokumentów uzupełniających i korygujących przedstawionych podczas wizytacji,
- c) przeprowadzonych rozmów z Władzami Wydziału.

W ocenie brano pod uwagę:

- a) posiadaną specjalizację naukową,
- b) dorobek naukowy, w tym zwłaszcza publikacyjny i dydaktyczny,
- c) aktualne obciążenia dydaktyczne,
- d) złożone oświadczenia.

Przeprowadzona ocena pozwala stwierdzić, iż warunek dotyczący minimum kadrowego na kierunku gospodarka przestrzenna dla studiów I stopnia licencjackich oraz inżynierskich jest spełnione. Tworzy je:

1. Siedmiu pracowników z tytułem naukowym profesora lub ze stopniem naukowym doktora habilitowanego. Posiadane kwalifikacje, dorobek naukowy oraz doświadczenia zawodowe przesądzają, że pięciu z nich zaliczonych zostało do grupy osób posiadających dorobek naukowy w zakresie kierunku studiów gospodarka przestrzenna zaś dwóch do grupy posiadających dorobek naukowy w dziedzinie związanej z tym kierunkiem studiów.
2. Trzynastu pracowników ze stopniem doktora. Dziewięciu z nich zostało zaliczonych do grupy osób posiadających dorobek naukowy w zakresie kierunku studiów gospodarka przestrzenna, zaś czterech do grupy posiadających dorobek naukowy w dziedzinie związanej z tym kierunkiem.
3. Dwóch pracowników proponowanych do minimum kadrowego w raporcie samooceny (w tym jeden ze stopniem doktora) nie spełnia kryterium wymaganych obciążeń dydaktycznych. Osoby te reprezentują nauki techniczne i rolnicze a dorobek ich mieści się w zakresie kierunku gospodarka przestrzenna (jedna osoba) i w dziedzinie związanej z tym kierunkiem (druga osoba).

Ponadto:

4. Wszyscy nauczyciele wskazani do minimum kadrowego zatrudnieni są na podstawie mianowania albo umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy.
5. Wszyscy nauczyciele wskazani do minimum kadrowego złożyli stosowne oświadczenia.

Nauczyciele akademicy tworzący minimum kadrowe reprezentują nauki rolnicze, ekonomiczne, leśne oraz techniczne a więc te obszary wiedzy, do których nawiązuje realizowana koncepcja kształcenia kierunku gospodarka przestrzenna. Osoby z minimum kadrowego posiadający dorobek naukowy w zakresie ocenianego kierunku reprezentują takie specjalności naukowe jak: budownictwo, kształtowanie środowiska, ekonomika regionalna, polityka gospodarcza, architektura krajobrazu, gospodarka wodna, planowanie przestrzenne, geodezja i kartografia, co pokrywa znaczący obszar dyscyplin i subdyscyplin naukowych, do których odnoszą się deklarowane efekty kształcenia.

Teczki osobowe zawierają dokumenty pozwalające na ocenę, czy nauczyciel akademicki spełnia wymagania do zaliczenia do minimum kadrowego na kierunku „gospodarka przestrzenna” t.j. czy posiada odpowiednie kwalifikacje naukowe (stopnie i tytuły naukowe oraz dorobek), w jakim wymiarze realizuje pensum dydaktycznego, a także czy złożył do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego rok akademicki oświadczenie – o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego na studiach pierwszego stopnia na kierunku „gospodarka przestrzenna” w Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu na Wydziale Melioracji i

Inżynierii Środowiska. Zgodnie z informacjami zawartymi w tych oświadczeniach wszystkie wskazane do minimum kadrowego osoby stanowią minimum kadrowe nie więcej niż dwukrotnie, a także są zatrudnione w Uczelni na podstawie mianowania lub umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku roku akademickiego. Ponadto znajduje się tam również dokumentacja dotycząca prowadzonych postępowań konkursowych na odpowiednie stanowiska, realizowanych zgodnie ze zwyczajowymi procedurami związanymi z polityką kadrową Uczelni.

Wszystkie zaliczone do minimum kadrowego osoby przeprowadzą osobiście na kierunku „gospodarka przestrzenna”, co najmniej 60 godzin zajęć dydaktycznych (samodzielni nauczyciele akademicy) lub co najmniej 90 godzin (doktorzy).

Krótki bo 3 letni okres funkcjonowania kierunku gospodarka przestrzenna pozwala stwierdzić iż minimum kadrowe ma charakter stabilny i zdecydowana większość kadry akademickiej zatrudniona jest w Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu od kilku lat.

Warunek dotyczący stosunku liczby nauczycieli akademickich, stanowiących minimum kadrowe dla kierunku „gospodarka przestrzenna”, do liczby studentów na tym kierunku **jest spełniony i wynosi 1:34 co jest bardzo korzystne dla procesu dydaktycznego**

Analiza obsady zajęć pozwala stwierdzić iż na ogół jest przestrzegana zasada pełnej zgodności między zakresem merytorycznym przedmiotu a specjalnością naukową nauczyciela akademickiego prowadzącego dany przedmiot. Szczegółowa ocena specjalizacji naukowych kadry dydaktycznej kierunku gospodarka przestrzenna w zestawieniu z prowadzonymi przez pracowników przedmiotami nasuwa kilka wątpliwości. Można bowiem zakładać, że ranga, jak również możliwości kadrowe Uczelni uzasadniają utrzymanie pełnej korelacji między specjalnością naukową pracownika a prowadzonymi zajęciami dydaktycznymi. Wątpliwości budzą następujące przedmioty:

- a) przedmiot „krajobraz kulturowy”, prowadzony jest przez doktora posiadającego kwalifikacje formalne i dorobek z dyscypliny budownictwo,
- b) prowadzącemu „projektowanie urbanistyczne” ćwiczenia - (ważny przedmiot w programie nauczania) przypisano dyscyplinę „gospodarka przestrzenna” –(brak jest takiej dyscypliny); posiada dyplom magistra w zakresie gospodarki przestrzennej –brak jest udokumentowanego dorobku dotyczącego projektowania urbanistycznego
- c) rysunek techniczny i planistyczny – ćwiczenia prowadzi przedstawiciel nauk o ziemi
- d) przedmiot grafika inżynierska- ćwiczenia prowadzi przedstawiciel nauk o ziemi
- e) przedmiot „zarządzanie przedsiębiorstwem”, prowadzony jest przez specjalistę posiadającego kwalifikacje w dyscyplinie agronomia,
- f) przedmiot „ekonomia” prowadzony jest przez doktora posiadającego kwalifikacje w dyscyplinie agronomia
- g) przedmiot „geografia ekonomiczna” prowadzony jest przez osobę posiadającą kwalifikacje w zakresie nauk rolniczych.

Obsada zajęć powinna zostać zmodyfikowana tak by zachować pełną zgodność między specjalnościami naukowymi nauczycieli akademickich a zakresem merytorycznym przedmiotu.

Natomiast dobrze należy ocenić współpracę z przedstawicielami praktyki gospodarczej którzy zostali zaproszenie do prowadzenia kilku przedmiotów o profilu zawodowym. Osoby te legitymują się znaczącym dorobkiem zawodowym co zostało szczegółowo przedstawione Zespołowi Oceniającemu podczas wizytacji przez Władze Wydziału.

Wszystkie hospitowane zajęcia odbywały się zgodnie z planem zajęć. Prowadzone były z należytą starannością i przygotowaniem merytorycznym. Zespół Oceniający uważa, że taki przedmiot jak grafika inżynierska powinien być prowadzony w laboratorium komputerowym.

Załącznik nr 6 Informacja o hospitolowanych zajęciach i ich ocena.

Istotnym elementem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia jest prowadzenie właściwej polityki kadrowej, w tym prawidłowy dobór nauczycieli akademickich realizujących kształcenie na ocenianym kierunku studiów.

Kierunek gospodarka przestrzenna z uwagi na jego multidyscyplinarny charakter wymaga szczególnej staranności w doborze kadry dydaktycznej i naukowej. Niewątpliwie uzyskane uprawnienia do nadawania stopni i tytułów naukowych wspomagają działania Władz Wydziału w pozyskiwaniu pracowników dla wizytowanego kierunku. Od 1 października 2011 roku pracownicy wydziału mogą zdobywać stopnie i tytuły naukowe w obszarze wiedzy nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych, w dziedzinie nauk rolniczych, dyscyplinie ochrona i kształtowanie środowiska. Wydział pozyskuje kadrę poprzez prowadzone studia doktoranckie. Jednak potrzeby kierunku gospodarka przestrzenna wymagają także a może przede wszystkim specjalistów z dziedziny nauk ekonomicznych i technicznych. Wydział nie ma problemu z uzyskaniem nowych etatów, jedynie z pozyskaniem odpowiednich kandydatów do prowadzenia zajęć dydaktycznych i prac badawczych; dotyczy to przede wszystkim nauczycieli akademickich z obszaru nauk technicznych. W ostatnich latach zatrudniono trzy osoby reprezentujące nauki techniczne i mające kwalifikacje zawodowe do prowadzenia zajęć dydaktycznych na kierunku studiów gospodarka przestrzenna. Dobór kadry odbywa się na zasadach określonych w Statucie Uczelni. Wydział – stosownie do potrzeb - ogłasza konkurs na określone (brakujące) stanowisko. Nagrody dla nauczycieli akademickich przyznawane są ze specjalnego funduszu nagród dla nauczycieli akademickich zgodnie z regulaminem uchwalonym przez Senat UP w dniu 24 lutego 2010 r., m. in. za oryginalne i twórcze osiągnięcia naukowe, wyróżnione rozprawy habilitacyjne i doktorskie, kształcenie kadr naukowych, autorstwo lub współautorstwo wyróżniających się podręczników, skryptów, przewodników metodycznych albo programów nauczania, a także osiągnięcia organizacyjne. Regulamin nie łączy systemu wynagradzania pracowników z wynikami okresowej oceny pracowników.

Nie ma w Uczelni, a także na Wydziale opracowanych i sformalizowanych procedur i kryteriów doboru i weryfikacji kadry dydaktycznej związanych w prowadzeniem odpowiedniej polityki kadrowej, co jest niezbędnym elementem zapewnienia funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Pracownicy naukowo-dydaktyczni podlegają okresowej ocenie co 4 lata. Natomiast jakość kształcenia określana jest m.in. w oparciu o hospitacje prowadzone przez kierowników katedr oraz ocenie przeprowadzanej przez studentów, według ankiet zatwierdzonych przez Senat. Ankietyzacja taka prowadzona jest w systemie elektronicznym. Można uznać, iż władze uczelni i wydziału prowadzą właściwą politykę doboru i rozwoju kadr preferując te dyscypliny naukowe które są przydatne do realizacji procesu dydaktycznego na kierunku gospodarka przestrzenna. Trudności w pozyskaniu pracowników o specjalnościach naukowych pokrywających pełne spektrum potrzeb kierunku gospodarka przestrzenna nie pozwala na uruchomienie studiów II stopnia.

Wspieranie rozwoju kadrowego, w tym na kierunku gospodarka przestrzenna, odbywa się między innymi przez stypendia doktoranckie przydzielane do odpowiednich katedr. Wydział prowadzi intensywną współpracę z ośrodkami zagranicznymi co pozwala na realizację wspólnych projektów badawczych a w rezultacie wzbogaca dorobek naukowy i publikacyjny kadry co w konsekwencji prowadzi do uzyskiwania kolejnych stopni i tytułów naukowych. Pracownicy otrzymują pełne wsparcie finansowe w wyjazdach konferencyjnych oraz stażowych krajowych i zagranicznych.

- Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich podczas spotkania z zespołem oceniającym

Na spotkaniu zespołu oceniającego z nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia na kierunku gospodarka przestrzenna. przewodnicząca zespołu oceniającego zaproponowała następujące tematy do dyskusji:

-metody weryfikacji efektów kształcenia

-rola wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia na Uczelni i Wydziale

-Krajowe Ramy Kwalifikacji i stan zaawansowania prac na wydziale

-perspektywy rozwoju kierunku gospodarka przestrzenna

Ponadto Przewodnicząca zespołu zachęcała do podejmowania innych ważnych z punktu widzenia kadry problemów. W dyskusji kilka osób podkreśliło znaczącą i bardzo potrzebną rolę wewnętrznego systemu zapewnienia jakości, który na Uczelni i Wydziale ma już swoją tradycję, gdyż dostrzega się jego funkcjonowanie od wczesnych lat obowiązywania programu Tempus. Jako szczególnie ważny element wewnętrznego systemu uznano proces ankietyzowania kadry przez studentów. Uznano iż jest to bardzo mobilizująca forma oceny i należy z niej wyciągać wnioski. Problematyka Krajowych Ram Kwalifikacji była kadrze dobrze znana a w dyskusji podkreślono iż po przyjęciu przez senat Uczelni założeń do wdrażania ram poszczególne wydziały przystąpią do pełnego ich stosowania. Ważnym elementem dyskusji był profil kierunku gospodarka przestrzenna i możliwości tworzenia własnej tożsamości kierunku. W dyskusji zarówno członkowie zespołu oceniającego jak i kadra podkreślali, iż kierunek ten z pewnością będzie miał różne oblicza w zależności od tradycji uczelni, specjalizacji kadry naukowej i może akcentować albo urbanistyczny profil albo regionalistyczny lub bardziej zorientowany na obszary wiejskie i problemy ekologii. Uznano że kierunek gospodarka przestrzenna ma perspektywy rozwojowe. Zatem trzeba dążyć do utworzenia studiów II stopnia które stworzą możliwość kontynuacji kształcenia. Uznano także, że studia inżynierskie mają zdecydowanie lepsze perspektywy rozwoju co już widać po deklaracjach studentów do kontynuacji studiów licencjackich na studiach inżynierskich. Przewodnicząca poprosiła o dyskusję na temat metod weryfikacji umiejętności studenta. Podkreślano w tym aspekcie rolę kół naukowych w których student może rozwijać swoje zainteresowania. Zabrał głos opiekun koła naukowego stwierdzając że studenci reprezentują wysoki poziom przygotowania do pracy w kołach ale krótkie bo tylko 3 letnie studia nie sprzyjają pracom koła naukowego bowiem rozwój studenta przyspiesza właśnie po 3 i 4 roku studiów. Osoba odpowiedzialna za praktyki podkreśliła iż umiejętności studenta bardzo rozwija praktyka zawodowa ale lista współpracujących przedsiębiorstw i instytucji na ogół ogranicza się do gmin co nie jest wystarczające. Ponadto instytucje te nie zawsze mogą sprostać bardzo wysokim wymaganiom uczelni co do warunków odbywania i zaliczania praktyk. Wskazano na konieczność weryfikacji programowej kierunku gospodarka przestrzenna przy udziale studentów. Przywołano doświadczenia z innych kierunków kiedy to opinia studentów w bardzo znaczący sposób wpłynęła na zmiany programowe, w tym treści kształcenia. Kadra zadeklarowała dyskusję nad profilem programowym kierunku po zakończeniu pełnego cyklu kształcenia.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego w pełni ³

1) Kadra akademicka prowadząca kierunek gospodarka przestrzenna posiada kwalifikacje naukowe umożliwiające osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Kadra ta jest wspomagana grupą osób z dorobkiem zawodowym wywodzących się z praktyki

gospodarczej. Kadra ta prowadzi zajęcia z przedmiotów o profilu zawodowym co podnosi szanse na zdobywanie deklarowanych umiejętności zawodowych. Obsada zajęć kilku przedmiotów wymaga modyfikacji w celu zapewnienia osiągnięcia wszystkich zakładanych efektów kształcenia.

2. Wydział spełnia wymagania dotyczące minimum kadrowego dla studiów I stopnia, w tym inżynierskich a paleta reprezentowanych specjalności naukowych odpowiada potrzebom kierunku gospodarka przestrzenna w zakresie określonych efektów kształcenia oraz obszarów wiedzy tworzących ten kierunek

3. Wydział prowadzi politykę kadrową uwzględniającą potrzeby kadrowe kierunku gospodarka przestrzenna ale ma trudności w pozyskaniu specjalistów nauk technicznych.

5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych.

Głównymi elementami infrastruktury dydaktycznej ocenianego kierunku są:

- 1) sale wykładowe,
- 2) pracownie i laboratoria,
- 3) biblioteka,
- 4) sale i urządzenia sportowo-rekreacyjne.

Studenci ocenianego kierunku korzystają z sal wykładowych macierzystego Wydziału oraz Wydziału Ekonomiczno -Społecznego, który zlokalizowany jest w innym miejscu kampusu Uczelni. Baza dydaktyczna była wizytowana z udziałem Prodziekana Wydziału. Zważywszy liczbę studentów kierunku na poszczególnych latach studiów, liczba sal wykładowych, a także ich wielkość w pełni zabezpieczają potrzeby dydaktyczne. Opinie tej nie zmienia również fakt, iż szereg sal jest współużytkowanych przez studentów innych kierunków studiów, w tym zwłaszcza przez drugiego z kierunków Wydziału (inżynieria środowiska).. W zasadzie wszystkie sale posiadają wyposażenie w urządzenia umożliwiające korzystanie z coraz bardziej powszechnych prezentacji multimedialnych. Większe sale posiadają urządzenia nagłaśniające. Część z sal jest wyposażona w tablice interaktywne. Dotyczy to sal użytkowanych przez studentów kierunku w obiektach Wydziału Ekonomiczno -Społecznego. Ogół sal dydaktycznych dostępnych dla kierunku tworzą trzy ich grupy:

- sale wykładowe – większe, na ogół o amfiteatralnym układzie miejsc dla słuchaczy,
- sale ćwiczeniowe – mniejsze, ale również wyposażone w urządzenia multimedialne,
- sale dla zajęć seminaryjnych i projektowych; część z tych sal przypisana jest do poszczególnych Katedr Wydziału i często są one wyposażone w urządzenia specjalistyczne stosowne do specyfiki Katedry.

Podsumowując, liczba sal wykorzystywanych przez kierunek studiów gospodarka przestrzenna, a także ich wyposażenie oraz przystosowanie budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych należy ocenić w pełni pozytywnie.

Wydział dysponuje bogatym zestawem pracowni tematycznych i laboratoriów. Wśród tych ostatnich są trzy laboratoria komputerowe, każde po kilkanaście stanowisk dostosowanych do pracy w grupach projektowych. W sumie, do dyspozycji obydwóch kierunków studiów funkcjonujących na Wydziale jest 13 pracowni i laboratoriów. Ten rodzaj bazy dydaktycznej jest szczególnie ważny dla studiów inżynierskich gospodarki przestrzennej. W ich przypadku, w bilansie zajęć dydaktycznych z konieczności większy relatywnie udział muszą mieć zajęcia projektowe. Część z tych zajęć wymaga wyspecjalizowanych pracowni, a zwłaszcza wyspecjalizowanego oprogramowania komputerowego. Biorąc to pod uwagę, dokonana obserwacja, a także przeprowadzone rozmowy, zwłaszcza ze studentami pozwalają

sformułować dwa poniżej opisane spostrzeżenia i zarekomendować wprowadzenie wynikających z nich zmian.

1. Doceniając podkreślany wyżej fakt posiadania przez Wydział licznych pracowni i laboratoriów, w których znajduje się wiele wyspecjalizowanych urządzeń i aparatury naukowej (są one bardziej szczegółowo opisane w raporcie samooceny) trudno nie zauważyć, że wydają się one być zaprojektowane raczej pod wymogi kierunku inżynieria środowiska, brak jest natomiast typowej dla Gospodarki Przestrzennej pracowni urbanistycznej.

2. Część sprzętu komputerowego wymaga odnowienia a także doposażenia w specjalistyczne oprogramowanie. Dotyczy to zwłaszcza programu AutoCAD. Co istotne, jest on wymieniany w raporcie samooceny wśród innych rodzajów programów w laboratoriach komputerowych. Z rozmów ze studentami kierunku wynika jednak, że nie mają oni dostępu do tego programu na żadnym z realizowanych przedmiotów. Podobną uwagę formułowano w doniesieniu do innych programów graficznych. Braki te mogą ograniczać możliwości osiągnięcia takich efektów kształcenia jak na przykład: poznania metod i nabycia umiejętności wykorzystania nowoczesnych technologii informatycznych w procesach programowania i zarządzania przestrzenią (W 5).

Biblioteka odgrywa kluczową rolę w realizacji celów i osiągnięciu efektów kształcenia zakładanych dla każdego kierunku studiów.. Mając to na uwadze, starano się zapoznać z podstawowymi parametrami charakteryzującymi zasoby biblioteczne i ich dostępność, a także z funkcjonowaniem biblioteki oraz czytelnii. W raporcie samooceny przedstawione zostały charakterystyki bibliotek. Obok Biblioteki Głównej wspomina się tam o bibliotekach katedralnych. Z poczynionych obserwacji wynika, że te drugie przewidziane są raczej do „kameralnego” użytkowania, głównie dla grup seminaryjnych i pracowni dyplomowych. Rolę zasadniczą w procesie dydaktycznym i rozwoju naukowym odgrywa zatem Biblioteka Główna, która obsługuje studentów wszystkich kierunków studiów oraz pracowników Uczelni.

Odnosząc się do ważniejszych charakterystyk, z przeprowadzonych obserwacji i rozmów w bibliotece, a także uzyskanych tam danych liczbowych wynika, że biblioteka dysponuje¹:

- 440 tys. zbiorami książkowymi,
- 213 tys. czasopism,
- 32 tys. zbiorami specjalnymi,
- 350 tytułami prenumerowanych tytułów czasopism polskich,
- 245 tytułami czasopism zagranicznych,
- czytelnią główną o około 70 miejscach,
- czytelnią czasopism o 20 miejscach.

Poczynione ustalenia wskazują, że Biblioteka jest obecnie nadal w trakcie wdrażania systemu informatycznego baz danych. Rozbudowywana jest również sieć komputerowa.

W podsumowaniu kilka uwag:

- a) W ogólnej ocenie przedstawione charakterystyki świadczą w zasadzie o dobrych osiągnięciach Biblioteki, aczkolwiek dla tak dużej i renomowanej Uczelni nie wydaje się być ona wyróżnikiem. Między innymi jej wizerunek może być nieco osłabiony przez dostępność czytelnii, zarówno w zakresie książek, jak i czasopism oraz godzin otwarcia. Dotyczy to również stopnia skomputeryzowania dostępu do zasobów.
- b) Wskazany jest zmian pracy Biblioteki w dni weekendowe, a więc z uwzględnieniem studentów studiów niestacjonarnych. Podczas wizytacji potwierdzono czas jej pracy w soboty do godz. 15⁰⁰, zaś w niedzielę Biblioteka jest nieczynna.

¹ Niektóre dane nieznacznie odbiegają od informacji ujętych w raporcie samooceny.

c) Dla potrzeb ocenianego kierunku konieczne wydaje się wzbogacenie zasobów o wydawnictwa Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN. Nie bez znaczenia byłoby również umożliwienie studentom dostępu do czasopism poświęconym miastom i urbanizacji.

Studenci kierunku gospodarka przestrzenna korzystają z urządzeń sportowo-rekreacyjnych uczelnianego Centrum Kultury Fizycznej. Jest to niewątpliwie zauważalna wizytówka Uczelni. Pozwala nie tylko zabezpieczać potrzeby dydaktyczne w zakresie wychowania fizycznego, ale również tworzy materialną bazę rozwoju sportowego młodzieży.

Praktyki zawodowe odbywają się w instytucjach, przedsiębiorstwach i organizacjach o profilu związanym z kierunkiem gospodarka przestrzenna. Na ogół praktyki zawodowe odbywają się w gminach co pozwala studentom na zapoznanie się z najważniejszymi dla absolwenta tego kierunku problemami zawodowymi tj., potrzebami regionu, miasta w zakresie: infrastruktury technicznej, rozwoju lokalnego, planowania przestrzennego. Program praktyk i warunki jej zaliczenia sprzyjają osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia w tym umiejętności.

Nowoczesny budynek dydaktyczny Wydziału przeznaczony do realizacji dwóch kierunków tworzy pełne szanse dla rozwoju kierunku gospodarka przestrzenna. Polityka finansowa uczelni prowadzona jest na szczeblu centralnym, Wydziały nie mają samodzielności finansowej. Władze Wydziału stwierdziły że nie mają trudności w pozyskaniu etatów w celu zatrudnienia kadry i uzyskują wsparcie dla uzupełnienia zasobów bibliotecznych jak i programów komputerowych. Natomiast brak jest akceptacji na przeniesienie dziekanatu do budynku Wydziału co być może ułatwiłoby obsługę studentów w tym niestacjonarnych... Budynek jest dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego znacząco ³

Uczelnia zapewnia właściwą bazę dydaktyczną do realizacji procesu dydaktycznego na kierunku gospodarka przestrzenna. Koniecznym staje się: organizacja pracowni urbanistycznej, uzupełnienie zbiorów bibliotecznych i programów komputerowych. Braki te mogą ograniczyć osiągnięcie efektów kształcenia a w szczególności umiejętności wykorzystania nowoczesnych technologii informatycznych w procesach programowania i zarządzania przestrzenią (W 5). Budynek wydziału przystosowany jest do potrzeb studentów niepełnosprawnych.

6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Wydział Melioracji i Inżynierii Środowiska, w ramach którego prowadzony jest kierunek studiów Gospodarka Przestrzenna, należy do aktywnych jednostek badawczych. Ustalone podczas wizytacji fakty wskazują, że badania prowadzone na Wydziale grupują się w dwóch kategoriach. Pierwsza grupa, to liczne badania prowadzone przez poszczególnych pracowników Wydziału, stosownie do ich naukowych zainteresowań. W odniesieniu do znacznej części pracowników istotną ich przesłanką jest rozwój naukowy i zdobywanie kolejnych stopni i tytułów naukowych. Nie bez znaczenia jednak są również indywidualne badania realizowane w formule eksperckich prac na konkretne zamówienia praktyki. Druga grupa badań wiąże się z podejmowaniem bardziej rozległych tematów, realizowanych przez zespoły – często o interdyscyplinarnym składzie i wykraczającym poza pracowników Wydziału, a nawet Uczelni. Na szczególną uwagę zasługują projekty znajdujące uznanie w świetle kryteriów międzynarodowych, czego wyrazem są przyznawane fundusze zewnętrzne, współfinansujące badania. Przejawem aktywności badawczej są publikacje. Są one niewątpliwym miernikiem poziomu naukowego kadry, zwłaszcza z uwzględnieniem nie tylko liczby publikacji, ale również ich poziomu, o czym pośrednio świadczyć mogą przyjmujące je

wydawnictwa. Zaslugujacym na podkreślenie osiągnięciem kadry naukowej Wydziału są corocznie zauważane publikacje w czasopismach z tzw. „listy filadelfijskiej”. Jest oczywiste, że znaczna część publikacji ukazuje się w ramach wydawnictw macierzystej Uczelni. Jest również jednak stosunkowo liczna grupa publikacji wydanych w wydawnictwach innych uczelni, także jednostek zagranicznych. Opierając się na osiągnięciach publikacyjnych pracowników Wydziału pozytywnie oceniać należy rozwój naukowy istniejącej kadry. Potwierdzają to statystyki dotyczące liczby osób uzyskujących kolejne stopnie naukowe i tytuł profesora. W ostatnich latach (od 2006 roku) 15 pracowników uzyskało stopień naukowy doktora, 5 doktora habilitowanego i 4 tytuł profesora. Przy ogólnej liczbie nauczycieli akademickich Wydziału wynoszącej 75 osób, są to dobre rezultaty.

Wydział posiada uprawnienie do nadawania stopnia naukowego doktora, i doktora habilitowanego, nauk rolniczych w dyscyplinie ochrona i kształtowanie środowiska. Jest to kolejny wskaźnik pozycji naukowo-badawczej charakteryzowanego Wydziału.

Dysponując dosyć jednoznaczna oceną aktywności badawczej i publikacyjnej Wydziału konieczne jest ustalenie związku tej aktywności z obszarami nawiązującymi do kierunku studiów gospodarka przestrzenna. W tym miejscu warto przypomnieć pewną specyfikę Kierunku studiów gospodarka przestrzenna. Należy on do nielicznej grupy kierunków o interdyscyplinarnym charakterze, czego przejawem jest m.in. prowadzenie go przez różne typy uczelni i ich jednostki organizacyjne. Interdyscyplinarność kierunku warunkowana jest interdyscyplinarnością praktyki gospodarki przestrzennej. W ogólnym ujęciu gospodarka przestrzenna wydaje się łączyć trzy różne dziedziny nauk: nauki społeczne, techniczne i przyrodnicze. Przygotowując absolwentów kierunku gospodarka przestrzenna dla potrzeb praktyki, różne typy uczelni profilują efekty kształcenia stosownie do swojej naukowo-dydaktycznej specjalizacji. Biorąc to pod uwagę w profilu kształcenia ocenianego kierunku wskazać można dwa ogólne nurty treści dydaktycznych dyktowanymi efektami kształcenia, a mianowicie: nurt główny, powtarzalny w zasadzie we wszystkich typach uczelni, dostarczający uniwersalnej wiedzy tworzącej podstawy (ramy) gospodarki przestrzennej, w wymiarze ogólnoteoretycznym i praktycznym. Nurt drugi, specjalizacyjny, dostosowany do typu uczelni i jej jednostki prowadzącej Kierunek. Ta składowa staje się pewnego rodzaju „wartością dodaną” kierunku w danym typie uczelni w pakiecie interdyscyplinarności. W świetle powyższego, bardziej wnikliwa analiza dorobku naukowego Wydziału, widzianego głównie poprzez aktywność publikacyjną, prowadzi do wniosku, że podniesiony wcześniej związek ujawnia się przede wszystkim w odniesieniu do drugiego nurtu efektów kształcenia. Zauważanych jest szereg publikacji z obszarów profilujących efekty kształcenia w kierunku szeroko rozumianego zagospodarowania obszarów wiejskich, w tym zwłaszcza inżynierskiego urządzania terenów, zabezpieczania przeciwpowodziowego, badania rolniczej przestrzeni produkcyjnej i warunków podnoszenia jej jakości. Osobną część stanowią badania i publikacje dotyczące ochrony i kształtowania środowiska wpisujące się w wiodącą dyscyplinę Wydziału, a także należące do głównego, z wymienionych, wyżej nurtów kierunku gospodarka przestrzenna. Trzeba jednak zauważyć, że nie wszystkie przedstawione publikacje w tym zakresie zapowiadają treści nawiązujące do „przestrzenności” problemu ochrony środowiska.

Podsumowując, dobrze należy ocenić aktywność naukową i publikacyjną Wydziału, w tym także w powiązaniu z obszarami problemowymi, do których przyporządkowany jest kierunek gospodarka przestrzenna.

Krajowa i międzynarodowa współpraca naukowo-badawcza Wydziału, po pierwsze, wpisuje się w sieć relacji związanych z otoczeniem na poziomie całej Uczelni. Po drugie, wynika z

indywidualnych, bardziej specjalistycznych kontaktów „bilansowanych” na poziomie poszczególnych Katedr Wydziału. W jednym i drugim przypadku skalę kontaktów i współpracy trzeba oceniać jako znaczącą.

W wymiarze międzynarodowym pracownicy Katedr Wydziału współpracowali z ośrodkami naukowymi w Bratysławie, Dundee, Hanowerze, Oslo, Warrington, Wiedniu. Mocnego podkreślenia wymaga fakt, iż podejmowane tematy naukowe i szkoleniowe realizowane były z udziałem studentów Wydziału. Z dostępnych informacji wynika, że w ramach sygnalizowanej wyżej współpracy, do wskazanych ośrodków zagranicznych w latach 2006-2011 wyjechało 53 studentów Wydziału. Uwzględniając nawet okoliczność, iż niewielka część z nich była studentami kierunku gospodarka przestrzenna (kierunek istnieje od 2007 roku), należy to ocenić wysoce pozytywnie. Bez względu bowiem na podziały według kierunków studiów, przyczynia się do kształtowania pożądanych postaw względem „bycia studentem” Wydziału, a tym samym może wpisywać się w proces „równania w górę” w poczuciu wykonywania obowiązków wynikających ze studiowania.

Pracownicy Wydziału byli zaangażowani w realizację projektów w ramach 6. Programu Ramowego UE. W ogólnym ujęciu, przedstawiana wyżej współpraca dotyczyła głównie problemów z zakresu ochrony i kształtowania środowiska. W bardziej szczegółowych obszarach tematycznych koncentrowała się na gospodarce wodnej, przyrodzie obszarów prawnie chronionych, planowaniu infrastruktury. Wiele przedmiotów przewidzianych planem studiów ocenianego kierunku ma swoje odbicie w wymienionych obszarach tematycznych. Można więc zakładać, że wynoszone z charakteryzowanej współpracy doświadczenia i nowe wartości naukowe mają swoje przełożenie w doskonaleniu procesu dydaktycznego, przede wszystkim we wzbogacaniu przedstawianych treści o najnowsze osiągnięcia nauki w danych dyscyplinach i specjalnościach. Krajowa współpraca naukowo-badawcza dotyczy wszystkich w zasadzie uczelni o podobnym profilu naukowym i dydaktycznym. Krajowa i międzynarodowa współpraca ma również bezpośrednio dydaktyczny charakter. Studenci Wydziału korzystają z możliwości wyjazdów do zagranicznych ośrodków uniwersyteckich; dotyczy to również kadry naukowo-dydaktycznej. Najczęściej wyjazdy mają miejsce w ramach programu Erasmus. Wydział gości również studentów uczelni zagranicznych. Skala tej wymiany nie jest jednak duża, w szczególności w odniesieniu do kierunku gospodarka przestrzenna.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego w pełni ³

1. Wydział prowadzi intensywną działalność naukową a jej rezultaty wykorzystywane są w procesie kształcenia na kierunku gospodarka przestrzenna poprzez wzbogacanie treści kształcenia o najnowsze osiągnięcia nauki w dyscyplinach i specjalnościach bezpośrednio związanych z programem studiów

2. Studenci kierunku biorą udział w projektach naukowych a także w niewielkim stopniu w wymianie zagranicznej

7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

Zasady rekrutacji na studia I stopnia określone są w uchwałach Senatu. Lista przyjętych studentów jest listą rankingową średniej ważonej z dwóch maturalnych przedmiotów: 80% kierunkowego (wybór jednego spośród: biologii, informatyki, fizyki z astronomią, geografii, albo matematyki) oraz 20% języka (wybór spośród: języka polskiego albo obcego). Limity rekrutacji określa Senat Uniwersytetu. Dobór kandydatów nie budzi istotnych zastrzeżeń.

System oceny osiągnięć studentów bazuje na tradycyjnych formach oceny. Są to egzaminy, kolokwia, prace zaliczeniowe, prace projektowe, udział w zajęciach, aktywność studenta na zajęciach, zaliczenie praktyki zawodowej, praca w kołach naukowych.. Wymagania nie

zostały wystandaryzowane choć w niektórych sylabusach jest bardzo precyzyjnie określony zestaw wymagań do zaliczenia przedmiotu. System ECTS wymaga zatem szczegółowego opracowania uwzględniającego: bilans punktów ECTS, czyli rozpisanie godzin pracy studenta na: wykłady, ćwiczenia laboratoryjne, terenowe, wykonanie projektów, opracowanie sprawozdań, czytanie zalecanej literatury, przygotowanie do zajęć, do sprawdzianów, do egzaminu (godziny kontaktowe i godziny pracy własnej), katalog metod weryfikacji efektów kształcenia. Należy oczekiwać iż zostaną podjęte prace prowadzące do opracowania systemu ocen osiągnięć studenta. Brak jest też opracowanej koncepcji kształcenia zorientowanej na proces uczenia się studenta. Jak w wielu polskich uczelniach system zorientowany jest wciąż na system kształcenia studenta w trybie zajęć kontaktowych z nauczycielem akademickim. Zmiana oczekiwana będzie procesem raczej długotrwałym.

Studenci kierunku gospodarka przestrzenna mają możliwość korzystania z szeregu umów, obejmujących wyjazdy na stypendia zagraniczne, przede wszystkim w ramach programu Erasmus. W tym roku akademickim skorzystał z tej możliwości jeden student. Problem niskiego zainteresowania wymianą zagraniczną jest zauważany zarówno przez studentów, jak i Władze Wydziału. Organizowane na Wydziale spotkania informacyjne nie przyczyniły się do wzrostu zainteresowania taką możliwością uzupełnienia swoich studiów. Studenci w trakcie spotkania z zespołem oceniającym przyznali, że wiedzą o możliwości wyjazdów, jednak nie decydują się na nie z uwagi na barierę językową. Lektoraty oferowane przez Uczelnię nie pozwalają im na poznanie specjalistycznej leksyki, niezbędnej do studiowania w języku obcym. Ponadto, w czasie zajęć kierunkowych, studenci nie korzystają z literatury obcojęzycznej, która mogłaby być dla nich źródłem zdobycia wiedzy w tym zakresie. Zdaniem studentów, lektoraty oferowane przez Uczelnię powinny być bardziej sprofilowane pod kątem studiowanego kierunku. Władze Wydziału zadeklarowały chęć zwiększenia współczynnika umiędzynarodowienia studiów przy okazji planowanej zmiany programu studiów. Dobrym sposobem na to wydaje się umożliwienie studentom udziału w zajęciach prowadzonych w języku angielskim, które obecnie przeznaczone są wyłącznie dla przyjeżdżających na Wydział w ramach programu Erasmus studentów z innych państw.

Przyznawanie świadczeń pomocy materialnej odbywa się zgodnie z Regulaminem ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, wprowadzonego Zarządzeniem Rektora nr 127/2011 z dnia 30 września 2011 roku. Powyższy dokument wprowadza pewne rozwiązania, których nie dopuszcza ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym. Zgodnie z Regulaminem (par. 2 ust. 1) w Uczelni funkcjonują trzy typy komisji stypendialnych – Rektorska Komisja Stypendialna, Odwoławcza Komisja Stypendialna oraz Wydziałowa Komisja Stypendialna. Tymczasem ustawa w art. 175 ust. 4 określa, że rektor może przekazać swoje uprawnienia wyłącznie odwoławczej komisji stypendialnej, a kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni – komisji stypendialnej. Zastosowane przez uczelnię rozwiązanie powoduje, że stypendia Rektora dla najlepszych studentów przyznawane są niezgodnie z obowiązującymi przepisami. Tymczasem organem właściwym do rozpatrywania wniosków o to świadczenie pomocy materialnej jest Odwoławcza Komisja Stypendialna. Wątpliwości budzą także warunki przyznawania tego stypendium. Regulamin odbiera możliwość wnioskowania o stypendium studentom, którzy zaliczyli semestr na podstawie ocen przepisanych z innego kierunku studiów (§. 14 ust. 4). Takie rozwiązanie jest sprzeczne z założeniem procesu bolońskiego – swobodą przenoszenia osiągnięć. Przy podejmowaniu indywidualnych decyzji w sprawie studenta Uczelnia ma obowiązek stosować odpowiednio kodeks postępowania administracyjnego. Tymczasem Regulamin wprowadza rozwiązania, które nie wykonują tej dyspozycji ustawy (§. 12 ust. 1 oraz §. 30 ust. 2).

Komisja stypendialna na wizytowanym Wydziale została powołana niezgodnie z obowiązującymi na Uczelni przepisami. Studenci zasiadający w komisji nie byli delegowani przez właściwy organ samorządu studentów. Losowego wyboru członków komisji dokonał dziekanat. W czasie spotkania z zespołem oceniającym studenci narzekali, że nie znają składu komisji, a informacje docierają z opóźnieniem lub wcale. Obecni na spotkaniu studenci przedstawiciele komisji stypendialnej przyznali, że ich rola sprowadza się jedynie do złożenia podpisu na uprzednio przygotowanych dokumentach, gdyż wszystkie działania w zakresie podejmowania decyzji spoczywają na dziekanacie. Z punktu widzenia studentów bardzo uciążliwym problemem jest konieczność składania wniosków o stypendia socjalne na kolejny rok akademicki już w czerwcu. (przy czym rozstrzygnięcie zapada dopiero w październiku.) Takie wyprzedzenie powoduje, że studenci nie zawsze są w stanie odpowiednio szybko zebrać potrzebne dokumenty, szczególnie w czasie sesji.

Spotkanie ze studentami

W czasie spotkania zespołu oceniającego ze studentami został podniesiony problem związany z fikcyjną możliwością indywidualizacji studiów. Choć w programie studiów przewidziana jest możliwość wyboru fakultetów, to w rzeczywistości wszyscy studenci uczestniczą w jednym, którego wyboru dokonuje większość uczących się. Sytuacja ta wynika z uchwały Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu nr 73/2009 z dnia 25 marca 2009 r. w sprawie liczebności studenckich grup dydaktycznych. Zgodnie z nią wykłady z przedmiotów fakultatywnych i innych przedmiotów do wyboru przez studenta mogą się odbywać w grupach nie mniejszych niż 30 osób. Liczebność studentów na roku nie pozwala na utworzenie dwóch grup zajęciowych. Obowiązujące na Uczelni przepisy są zatem zbyt rygorystyczne względem studentów gospodarki przestrzennej, ograniczają im możliwość rozwoju.

Dostępność prowadzących zajęcia na konsultacjach w przypadku studentów stacjonarnych nie wzbudza zastrzeżeń. Natomiast studenci niestacjonarni nie mają możliwości odbycia konsultacji z prowadzącym zajęcia bez konieczności przyjazdu na Uczelnię w ciągu tygodnia.

Studenci dokonują wyboru promotorów na podstawie listy tematów, która jest przypisana każdemu z promotorów. Studenci rezerwują miejsca i tematy, przy zachowaniu zasady, że student o lepszej średniej ocen ma pierwszeństwo wyboru. Promotorzy są otwarci na zgłaszanie tematów spoza ustalonej wcześniej listy. Takie rozwiązanie według studentów jest właściwe, gdyż dzięki temu łatwiej jest im wybrać promotora oraz sam temat pracy dyplomowej.

Studenci wyrazili zadowolenie z faktu, iż stosunek dyplomantów do promotorów wynosi 5:1. Zapewnia to odpowiednią merytoryczną opiekę nad wszystkimi uczestnikami seminarium oraz indywidualne podejście promotora.

Działające na kierunku studiów koło naukowe liczy piętnastu członków. Według studentów obecnych w czasie spotkania zespołu wizytującego z kołem naukowym opiekun koła jest bardzo sprawnym organizatorem jego prac. Ponadto, prace studentów w jego ramach są doceniane przez kadrę, która chętnie angażuje się w realizowane projekty, np. poprzez recenzowanie artykułów pisanych przez studentów.

Problemem, z jakim muszą się mierzyć studenci działający w kole naukowym, to niewystarczające środki finansowe przeznaczone na jego działalność. Studenci zwrócili uwagę na mało przejrzystą procedurę ubiegania się o środki u Władz Uczelni. Regulamin ich przyznawania jest właściwie niedostępny, podobnie jak i szczegółowe informacje na temat

rozstrzygnięć w sprawie przyznania lub odmowy przyznania dofinansowania. Otrzymane w mijającym roku środki pozwoliły na udział w zaledwie jednej konferencji. W pozostałych konferencjach studenci uczestniczyli na własny koszt.

Dokuczliwą sprawą jest także brak miejsca na prezentację prac studentów działających w kole. Wiąże się to z brakiem stałej siedziby koła, choć studenci zadeklarowali, że nie mają problemów z organizacją spotkań w salach dydaktycznych.

Studenci komunikują się z większością kadry poprzez starostów roku, którzy są informowani telefonicznie lub mailowo o najważniejszych sprawach, np. o odwołaniu zajęć. W przypadku gdy na danym roku starosta nie przejawia zbyt dużej aktywności, przepływ informacji jest mniej skuteczny. Dziekanat nie uczestniczy w przesyłaniu informacji między studentami a kadra. Choć takie rozwiązanie byłoby bardzo wygodne z uwagi na posiadanie przez dziekanat pełnej bazy mailingowej, to według studentów bardzo trudno byłoby zrealizować taki postulat, gdyż pracownicy dziekanatu nie są zbyt pomocni.

Studenci w trakcie spotkania z zespołem oceniającym przyznali, że nie korzystają z biblioteki, gdyż do zaliczenia przedmiotu wystarczy wiedza zdobyta w trakcie zajęć. Pojęcie efektów kształcenia było dla nich zupełnie obce. Nie potrafili także wskazać, jakie kompetencje zdobywają na poszczególnych etapach swoich studiów.

Praca dziekanatu została oceniona przeciętnie. Poważnym problemem studentów studiów niestacjonarnych jest fakt, iż dziekanat znajduje się w budynku przy ul. Wojska Polskiego, a większość zajęć odbywa się w budynku przy ul. Piątkowskiej. Studenci w trakcie 15 minut przerwy nie są w stanie dojść do drugiego budynku, załatwić swoją sprawę i wrócić na zajęcia. Dodatkowym utrudnieniem jest to, że dziekanat nie jest czynny w trakcie wszystkich zjazdów. Zdaniem studentów obecne godziny jego urzędowania są nieodpowiednie z punktu widzenia potrzeb studentów. Zaproponowane przez nich rozwiązanie tego problemu, to przesunięcie działania godzin pracy np. na godz. 12-18. Władze 8.ydziału zapewniły o gotowości rozwiązania tego problemu.

Studenci bardzo pozytywnie odnieśli się do kwestii współpracy z władzami 10.ydziału. Studenci studiów stacjonarnych kilka razy w roku mają okazję przekazać swoje uwagi w trakcie wcześniej organizowanych spotkań z władzami. Taki sposób kontaktu sprzyja szybkiemu reagowaniu na pojawiające się potrzeby lub problemy studentów. Z takiej możliwości nie mogą korzystać studenci studiów niestacjonarnych, choć wyrazili taką potrzebę. Władze wydziału zadeklarowały, że wezmą to pod uwagę i postarają się takie spotkanie zorganizować w trakcie zjazdu.

Wydziałowe struktury samorządu studentów nie przejawiają zbyt dużej aktywności zarówno jako organ przedstawicielski studentów, jak i promotor kultury studenckiej. Jedyne pojedyncze przedstawiciele studentów uczestniczą w posiedzeniach Rady Wydziału. Niską frekwencją i biernością tłumaczy brak tematów, które mogłyby być interesujące z punktu widzenia studentów. Przedstawiciele studentów nie biorą też udziału w kluczowej z punktu widzenia studentów sprawie – tzn. w przygotowywaniu nowego programu studiów.

Wydziałowy organ samorządu studentów nie posiada swojej stałej siedziby, co z całą pewnością przekłada się na skuteczność jego pracy. Budżet roczny, którym dysponuje samorząd, to zaledwie 1000 zł. Choć na wybrane projekty dostępne są także środki od władz wydziału, to bez wątpienia jest to kwota niewystarczająca do sprawnej działalności na rzecz integracji studentów.

Studenci w trakcie spotkania z zespołem oceniającym wyrazili pogląd, że chociaż 11.ydział nie pomaga im w organizacji praktyk, to sami poradzili sobie z tym zadaniem. W zależności od instytucji, w której te praktyki przebiegały, ich ocena była różna, choć wśród zebranych przeważała opinia, że jest to skuteczna metoda zdobywania wiedzy praktycznej z zakresu studiowanej dziedziny. Większości studentów była bliżej nieznana działalność uczelnianego biura karier. Jedynie dwie osoby korzystały z jego oferty szkoleniowej. Studenci stwierdzili, że do tej pory nie musieli z niego korzystać, gdyż poszukiwaniem pracy zajmować się będą po ukończeniu studiów drugiego stopnia.

Spotkanie studentów z zespołem oceniającym było okazją do wyrażenia opinii na temat studiów i samej uczelni. Jako największą zaletę studenci wymienili świetne wyposażenie sal dydaktycznych oraz możliwość korzystania z nich także poza zajęciami. Wśród problemów wymienione zostały: brak możliwości kontynuowania studiów na tym samym kierunku na studiach magisterskich, brak maili studenckich w domenie Uczelni oraz brak kursów np. z zakresu korzystania ze specjalistycznych programów komputerowych. Studenci wyrazili ogólne niezadowolenie z programu studiów, który nie spełnia ich oczekiwań z uwagi na zbyt duży udział zajęć teoretycznych względem możliwości zdobywania praktycznych umiejętności.

Dodatkowe spotkanie Zespołu Oceniającego ze studentami studiów niestacjonarnych odbyło się podczas zajęć. Zaprezentowano szereg ważnych uwag. Dotyczyły one:

1. Braku w programie kształcenia AUTOCAD-u. Studenci byli zorientowani w walorach tego programu. Przy tej okazji wskazywano, że mają mało zajęć z typowych dla gospodarki przestrzennej przedmiotów, z wykorzystaniem programów komputerowych.
2. Trudnodostępnej biblioteki. Studenci twierdzą, po pierwsze, że godziny otwarcia nie uwzględniają studentów niestacjonarnych. Biblioteka otwarta jest w soboty do godz. 15⁰⁰. W niedziele jest nieczynna. Po drugie, wskazywali na trudności w korzystaniu z literatury w okresach sesji egzaminacyjnej.
3. Zbyt starego sprzętu komputerowego w pracowniach informatycznych oraz nieczynnych wielu stanowisk
4. Pracy dziekanatu; mała przyjazność obsługi administracyjnej; niedostosowane do potrzeb studiów niestacjonarnych godzin pracy (9,00 - 13,00 w soboty).

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego częściowo ³

- 1.Rekrutacja na kierunek gospodarka przestrzenna nie budzi zastrzeżeń\
- 2.System oceny osiągnięć studentów wymaga bardziej systemowego i szczegółowego opracowania
- 3.Studenci mają możliwości uczestniczenia w wymianie międzynarodowej i międzyuczelnianej ale gotowość do korzystania j z niej est bardzo nikła
- 4.System pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi studenta ale dostrzega się pewne dokuczliwe słabości
- 5.Studenci zgłosili kilka ważnych problemów wymagających rozwiązania

8. Stosowanie na ocenianym kierunku studiów wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia zorientowanego na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia

W Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu system zapewnienia jakości kształcenia został ustalony i zatwierdzony Uchwałą nr 194/02 Senatu z dnia 26 czerwca 2002 r. w sprawie wprowadzenia systemu wewnętrznej oceny o doskonalenia jakości kształcenia. Uchwała ta przewidywała m. in. wprowadzenie trzystopniowej struktury ocen jakości w obrębie poszczególnych kierunków studiów, tj.:

- poziom pierwszy obejmujący ankietowe badania studentów dotyczące zajęć dydaktycznych oraz raporty kierowników przedmiotów, kierowników jednostek organizacyjnych i dziekanów z przeprowadzonych hospitacji (przeprowadzane nie rzadziej niż co 2 lata);
- poziom drugi stanowiący samoocenę kierunku studiów dokonywaną przez specjalnie powołane wydziałowe grupy robocze (nie rzadziej niż co 3 lata), oraz
- poziom trzeci będący opinią środowiskową grupy specjalistów zaproszonych z Uczelni realizujących ten sam kierunek studiów opracowaną na podstawie materiałów uzyskanych w trakcie realizacji poziomu pierwszego i drugiego (przygotowana nie rzadziej niż co 5 lat).

Każdorazowo wyniki analizy poszczególnych poziomów miały być analizowane przez rady wydziałów. Powyższy system powinien być realizowany od roku akademickiego 2002/2003. Uchwałą nr 76/03 Senatu z dnia 21 maja 2003 r. w sprawie zmian w uchwale nr 194/2002 doprecyzowano zapisy zmienianej uchwały mające na celu usprawnienie funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości, m. in. poprzez powoływanie na wydziałach Zespołów ds. Oceny Jakości Kształcenia.

Realizując powyższe na Wydziale Melioracji i Inżynierii Środowiska powołano Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia w 6 osobowym składzie, jednakże dopiero w 2009 roku Zarządzeniem Dziekana z dnia 1 lutego 2009 r. Zadaniem Zespołu miała być analiza jakości kształcenia prowadzonego na Wydziale oraz zasady stałego doskonalenia i poprawy jakości kształcenia. W czasie wizytacji Dziekan poinformowała, iż dopiero w roku 2010 przeprowadzono ankietyzację wśród studentów, której wyniki będą analizowane przez w/w Zespół. Jej wyniki będą dopiero przekazane do Dziekana.

Uchwałą nr 12/2010 RW z dnia 25 lutego 2010 r. w sprawie zaopiniowania ocen okresowych nauczycieli akademickich dokonano – zgodnie z § 80 ust. 10 Statutu Uczelni – okresowej oceny 6 nauczycieli akademickich za okres ich pracy od 2006 – 2009.

Poza ankietyzacją prowadzona miała być również hospitacja zajęć, która jest na Wydziale dokonywana, jednakże z różną częstotliwością, przez kierowników przedmiotów i kierowników katedr. Ponadto w celu bieżącego monitoringu procesu dydaktycznego Dziekan powinien organizować 2 do 3 razy w semestrze spotkania ze starostami lat i samorządem studentów. W dokumentacji Wydziału brak informacji na temat organizowania przez Dziekana takich spotkań. Brak jest również formalnych dokumentów dotyczących systemu upowszechniania informacji na temat wyników monitorowania procesu kształcenia i uzyskanych efektów kształcenia.

Aktualnie na mocy Uchwały Senatu z dnia 14 grudnia 2011 r. w sprawie wytycznych dla rad wydziałów dotyczących tworzenia programów kształcenia zgodnych z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, Wydział Melioracji i Inżynierii Środowiska podejmuje prace nad dostosowaniem planów i programów kształcenia na ocenianym kierunku do przepisów obowiązujących w tym zakresie.

Aktualny program studiów w pełni uwzględnia standardy kształcenia dla kierunku gospodarka przestrzenna. Profil tego kierunku zorientowany na przestrzenne aspekty

obszarów wiejskich również ma walory spełniające oczekiwania rynku pracy. Jednak warto zmodyfikować program w kierunku większego nacisku na umiejętności studenta, wykorzystanie technik informatycznych, większe nasycenie programu treściami związanymi bezpośrednio z problematyką gospodarki przestrzeni.

Studenci nie są informowani o wynikach przeprowadzanej ewaluacji zajęć dydaktycznych oraz prowadzących zajęcia. Ponadto, przeprowadzona ostatnio ewaluacja miała wiele niedociągnięć, które w znaczny sposób przyczyniły się do obniżenia wiarygodności wyników badania. Studenci w trakcie spotkania z zespołem oceniającym bardzo negatywnie odnieśli się do elektronicznej formuły ankietyzacji. Wprowadzony przez uczelnię przymus wypełnienia ankiet spowodował, że z braku czasu lub z innych powodów część studentów wypełniała kwestionariusze bez koniecznej do tego refleksji, chcąc jak najszybciej odbyć tę uciążliwą procedurę. Co więcej, części studentów wyświetliły się pytania dotyczące zajęć, w których nie brali nigdy udziału. System nie przewidywał rezygnacji z odpowiedzi w przypadku nie odbywania ocenianych zajęć, więc studenci odpowiadali na pytania, co musiało wypaczyć wyniki badania. Władze wydziału przyznały, że problem ten jest znany, jednak ankietyzacja była organizowana poza wydziałem.

- Na spotkaniu z kadrą akademicką panowało powszechne przekonanie o konieczności przeglądu programu studiów kierunku gospodarka przestrzenna z udziałem studentów. Przedstawiono doświadczenia innych kierunków, w których takie przeglądy przyniosły bardzo dobre rezultaty spełniające oczekiwania i kadry i studentów. Nauczyciele deklarowali przegląd programowy kierunku po zakończeniu pierwszego cyklu kształcenia na studiach licencjackich i inżynierskich a więc w roku akademickim 2012/2013.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia (odrębnie dla każdego poziomu kompetencji).

zakładane efekty kształcenia	program i plan studiów	kadry	infrastruktura dydaktyczna/biblioteka	działalność naukowa	działalność międzynarodowa	organizacja kształcenia
wiedza	+	+	+/-	+	+/-	+
umiejętności	+	+	+	+	/-	+
kompetencje społeczne	+	+	+	+	+/-	+

+ - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

+/- - budzi zastrzeżenia- pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

-- nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego znacząco

1)Wydział posiada strukturę zarządzania procesem dydaktycznym kierunku gospodarka przestrzenna. Z uwagi na jeszcze nie w pełni zakończony pierwszy cykl kształcenia nie przeprowadzona została kompleksowa ocena efektów kształcenia. Częściowe rezultaty są już widoczne i obejmują: określenie ogólnych efektów kształcenia i wskazanie katalogu

przedmiotów i form zajęć, na których efekty te zostaną osiągnięte. Wydział zamierza dokonać przeglądu programowego kierunku z udziałem studentów co deklarowano na spotkaniu kadry z zespołem oceniającym

2. Studenci w ograniczonym stopniu uczestniczą w procesie kształtowania oferty edukacyjnej. Udział pracodawców ogranicza się do współpracy w zakresie prowadzenia przedmiotów o profilu zawodowym co dobrze służy jakości kształcenia a także spełnia w pewnym stopniu oczekiwania rynku pracy.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej.

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	niedostatecznie
koncepcja rozwoju kierunku			X		
cele i efekty kształcenia oraz system weryfikacji			X		
program studiów		X			
zasoby kadrowe		X			
infrastruktura dydaktyczna			X		
prowadzenie badań naukowych		X			
system wsparcia studentów w procesie uczenia się				X	
wewnętrzny system zapewnienia jakości			X		

Określone efekty kształcenia na kierunku gospodarka przestrzenna mają pełne szanse ich realizacji ale wymaga to kontynuacji prac nad przystosowaniem programu kształcenia do Krajowych Ram Kwalifikacji ze szczególnym uwzględnieniem metod weryfikacji efektów kształcenia oraz budowy macierzy kompetencji. Program studiów wymaga przeglądu przy współdziałaniu studentów i pracodawców. Należy rozważyć większe nasycenie treści programowych problemami z zakresu gospodarki przestrzennej i bardziej elastyczne ujęcie zajęć do wyboru. Obsada zajęć wymaga modyfikacji w celu zachowania pełnej zgodności kwalifikacji Prowadzącego z zakresem merytorycznym przedmiotu. Proces dyplomowania na ogół dobrze weryfikuje końcowe efekty kształcenia. Wewnętrzny system jakości kształcenia wymaga pełnego wdrożenia z uwzględnieniem kierunku gospodarka przestrzenna w tym

systemu ankietowania ,szerszej współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi w budowaniu kultury jakości kształcenia.

Władze Uczelni i Wydziału w odpowiedzi na raport ustosunkowały się do wszystkich uwag Zespołu Oceniającego PKA. Z odpowiedzi tej wynika, iż: strategia rozwoju Wydziału zostanie opracowana do maja 2012 roku, podjęto konsultacje programowe z przedstawicielami praktyki samorządowej, zweryfikowano sylabusy uwzględniając uwagi PKA. Studenci mają zapewniony dostęp do właściwego i niezbędnego oprogramowania. W roku akademickim 2012/2013 nastąpi większe nasycenie zajęciami prowadzonymi z wykorzystaniem technik komputerowych. Planuje się zorganizowanie pracowni urbanistycznej. Oceniany kierunek gospodarka przestrzenna zostanie w pełni włączony w ramy funkcjonowania wewnętrznego systemu jakości kształcenia. Przedstawione wyjaśnienia Władz Uczelni uzasadniają zmianę ocen niżej wymienionych kryteriów oceny jakości kształcenia .

Tabela nr 3 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej.

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	niedostatecznie
cele i efekty kształcenia oraz system weryfikacji		x			
wewnętrzny system zapewnienia jakości		x			